

Výskyt a šíření HIV/AIDS v České republice v roce 2014

The prevalence and spread of HIV/AIDS in the Czech Republic in 2014

Marek Malý, Vratislav Němeček, Hana Zákoucká

Souhrn

V roce 2014 bylo v České republice na základě 1,31 mil. provedených vyšetření nově diagnostikováno 232 případů infekce HIV u občanů ČR a cizinců s dlouhodobým pobytem, což je druhý nejvyšší roční výskyt v historii sledování od r. 1985. V relativním vyjádření představuje uvedený počet výskyt 2,21 případu na 100 000 obyvatel. Onemocnění AIDS bylo nově diagnostikováno u 24 HIV pozitivních osob. Ke konci roku 2014 bylo v ČR registrováno celkem 2354 HIV pozitivních případů, u 428 (18,2 %) z nich se rozvinulo onemocnění AIDS. Z nemocných s AIDS zemřelo 228 osob (53,3 %), dalších 95 osob s HIV infekcí zemřelo z jiné příčiny ve stádiu asymptomatickém či symptomatickém non-AIDS.

Dlouhodobě nejčastějším způsobem přenosu HIV v ČR je sexuální přenos (90,8 % všech diagnostikovaných případů). Homosexuální/bisexuální styk jednoznačně převažuje, kumulativně byl zaznamenán u 63,1 % zjištěných HIV infekcí a u dalších 2,1 % v kombinaci s injekčním užíváním drog. Populační skupinou s nejvyššími počty případů a nejrychlejším nárůstem nových případů jsou muži, kteří mají styk s muži, jichž bylo nově zachyceno 165 (dalších 5 byli zároveň injekčními uživateli drog). V této skupině jsou často zaznamenány i další sexuálně přenosné nemoci, zejména syfilis a lymfogranuloma venereum. Podíl heterosexuálního přenosu infekce HIV činí kumulativně 25,6 % a za rok 2014 19,4 %. Nově infikovaných žen bylo 23 (9,9 %). Přenos prostřednictvím injekčního užívání drog byl v roce 2014 zjištěn u 3,9 % případů (9 osob).

Česká republika zůstává zemí s relativně nízkým výskytem HIV/AIDS v rámci světa i Evropy, avšak dosavadní trend vývoje této infekce je v ČR nepříznivý. Od r. 2003 dochází k varujícímu setrvalému nárůstu nových případů, zejména ve skupině mužů majících sex s muži. Podíl této skupiny na nově diagnostikovaných případech infekce HIV se v ČR v posledních letech včetně roku 2014 pohybuje na úrovni 70-75 %.

In 2014, as a result of 1.31 million tests performed, 232 new cases of HIV infection were reported in Czech citizens and foreign residents which is the second highest annual incidence ever recorded since 1985 when the monitoring began. In relative terms, the annual rate was 2.21 new cases per 100 000 population. Twenty-four HIV positives were newly diagnosed with AIDS. In the Czech Republic, a total of 2354 HIV cases were reported by December 31, 2014 and of these, 428 (18.2%) developed full-blown AIDS. Overall, 228 (53.3%) of the AIDS patients died and 95 more HIV positives died in an asymptomatic or symptomatic stage of HIV/AIDS of other non-AIDS causes.

In the Czech Republic, the most frequent route of HIV transmission has long been sexual contact which accounted for 90.8% of all HIV cases. The homosexual/bisexual transmission clearly predominates and cumulatively accounts for 63.1% of the diagnosed HIV cases, with additional 2.1% of HIV cases in intravenous drug users. The population group with the highest HIV prevalence and the most rapidly increasing rates of new cases are men having sex with men who accounted for 165 newly diagnosed HIV cases, added with five cases in intravenous drug users. Men having sex with men often have also other sexually transmitted diseases, in particular syphilis and lymphogranuloma venereum. The cumulative proportion of heterosexual HIV transmission is 25.6% and in 2014, this type of transmission was reported in 19.4% of cases. Twenty-three (9.9%) females were newly diagnosed with HIV. In 2014, intravenous drug use was involved in HIV transmission in nine persons (3.9% of HIV cases).

Although the Czech Republic still remains a low prevalence country at both the global and European levels, the trend in HIV/AIDS in this country is negative. Alarmingly, new cases are continuously on the rise since 2003, particularly in men having sex with men. Over the last years, including 2014, as many as 70%-75% of newly diagnosed HIV cases in the Czech Republic occur in men having sex with men.

Zprávy CEM (SZÚ, Praha) 2015; 24(9): 294–304.

Klíčová slova: HIV, AIDS, surveillance, pohlavně přenosné nákazy
Keywords: HIV, AIDS, surveillance, sexually transmitted diseases

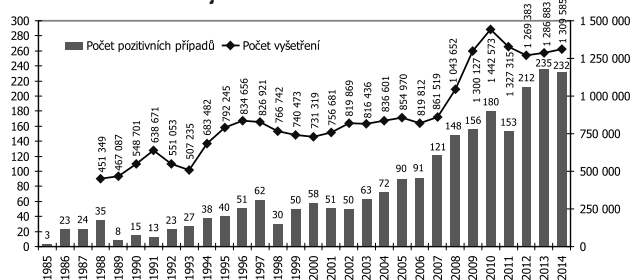
V roce 2014 bylo v České republice v rámci systému surveillance provedeno a ohlášeno celkem 1 309 585 vyšetření na přítomnost infekce HIV u občanů České republiky a rezidentů (tj. osob jiné než české národnosti, které mají v ČR dlouhodobý pobyt na základě víz nad 90 dní či povolení k trvalému pobytu a jsou zde zdravotně pojištěné). Tento počet je přibližně na úrovni předchozích dvou let (graf 1). Asi tři čtvrtiny z celkového počtu vyšetření představují povinná vyšetření dárců krve, plasy, orgánů a tkání, v rámci nichž nadpoloviční část tvoří vyšetření provedená v plasmaferetických centrech. Zhruba 9 % vyšetření připadá na screening těhotných žen.

V Národní referenční laboratoři pro HIV/AIDS bylo v roce 2014 evidováno 232 nových případů infekce HIV, což je druhý nejvyšší roční výskyt v ČR (po roce 2013 s 235 případy). Mezi nimi bylo 209 mužů a 23 (9,9 %) žen. V relativním vyjádření představuje uvedený počet výskyt 2,21 případu na 100 000 obyvatel. Hranice 2 případů na 100 000 obyvatel byla překročena v posledních třech letech po dlouhodobém nárůstu počtu případů trvajícím od roku 2002 (graf 1). Podrobný rozklad počtu vyšetření a pozitivních případů podle důvodu vyšetření a způsobu přenosu HIV infekce uvádí tabulka 1. Dvacet sedm nových pacientů o své HIV pozitivitě již vědělo, neboť byli testováni v zahraničí. Dosud se 20 z 232 nových HIV pozitivních nedostavilo do žádného AIDS centra a nejsou tudíž sledováni a léčeni, 7 z nich bylo na HIV infekci vyšetřeno anonymně.

Mezi novými případy HIV bylo 173 českých občanů a 59 rezidentů, kteří tak tvoří zhruba čtvrtinu (25,4 %). Mezi rezidenty jsou nejvíce zastoupeni Slováci (20) a Ukrajinci (10). Další pocházejí zejména z Polska (4), Ruska (4), Vietnamu (4) a Itálie (3).

Průměrný věk nově nakažených mužů i žen byl 35 let, s věkovým rozpětím od 18 do 71 let u mužů (a navíc jedno dítě infikované při narození) a od 20 až 64 let u žen. Ve věkové kategorii 20–29 let bylo 72 (34,4 %) mužů a 8 (34,8 %) žen, v kategorii 30–39 let 83 (39,7 %) mužů a 9 (39,1 %) žen.

Graf 1: POČET VYŠETŘENÍ A POČET HIV+ V ČR v jednotlivých letech (Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem) Absolutní údaje ke dni 31. 12. 2014

Rozložení případů infekce HIV nově zachycených v roce 2014 podle pravděpodobného způsobu přenosu a pohlaví uvádí tabulka 2. Muži mající sex s muži (165 mužů, z nichž 13 uvádí styk s muži i ženami) tvoří 71,1 % nových případů. Rovněž u 4 z 5 mužů v kombinované kategorii mužů majících sex s muži a užívajících injekčně drogy se jako pravděpodobnější jeví přenos sexuální cestou. Dohromady se tedy jedná o 169 mužů majících sex s muži (72,8% ze všech nových případů). Heterosexuální přenos byl zjištěn u 28 mužů a 17 žen, což dohromady činí 19,4 % případů. Stejně jako v předchozích letech byl i v roce 2014 jednoznačně dominantním způsobem přenosu přenos sexuální cestou. Přenos při injekčním užívání drog byl zaznamenán u 3,9 % z nově identifikovaných případů, a to u 5 žen a 4 mužů. Kromě toho se přenos prostřednictvím injekčního užívání drog jeví jako pravděpodobný u jednoho muže z kombinované kategorie mužů majících sex s muži a užívajících injekčně drogy a šest dalších pacientů má injekční užívání drog uvedeno v anamnéze, ale k přenosu infekce u nich nejspíše došlo sexuální cestou. Vertikálním přenosem od matky bylo nakaženo jedno dítě mužského pohlaví. Způsob přenosu zůstal neobjasněný u sedmi pacientů, z nichž jeden zemřel bezprostředně po zjištění diagnózy HIV, tři odmítli sdělit potřebné informace a tři byli vyšetřeni anonymně a nedostavili se do AIDS centra. Souhrnně lze říci, že mezi muži zcela jasně převažoval homosexuální styk jako způsob přenosu (169 z 209 mužů, tj. 80,9 %), zatímco mezi ženami převažoval přenos heterosexuálním stykem (17 ze 23 žen, tj. 73,9 %).

Geografické rozložení případů HIV infekce nově zjištěných v r. 2014 podle okresu a kraje obvyklého bydliště (trvalého či přechodného) v době první laboratorní diagnózy uvádí v absolutních číslech tabulka 3. Přes tři pětiny případů připadá na Prahu a Středočeský kraj (61,2 %). Tabulka 4 uvádí pro jednotlivé kraje relativní počty přepočtené na 1 milion trvale žijících obyvatel.

U HIV pozitivních jsou časté **koinfekce s dalšími sexuálně přenosnými nemocemi**. V roce 2014 bylo u HIV pozitivních osob (jak s nově tak s dříve zjištěnou HIV pozitivitou) diagnostikováno 114 nových případů syfilis, z nichž 102 představuje časnou syfilis, 3 pozdní syfilis a 9 syfilis blíže nespecifikovanou. Převažuje tedy časná infekce, která je z hlediska rizika přenosu na další sexuální partnery nejnebezpečnější. Navíc u 40 osob se jedná o reinfekci syfilis, což naznačuje jejich rizikové chování. Reinfekce syfilis jsou u HIV pozitivních výrazně častější než v ostatní populaci. Mezi 114 je případů je 106 (93,0 %) homosexuálních/bisexuálních mužů, 6 heterosexuálních mužů, 1 muž nezjištěného sexuálního zaměření a 1 žena. Z hlediska věkového rozložení je nejvíce zastoupena věková skupina 30–39 let s 54 případy (47,4 %), 37 (32,4 %) případů bylo ve věku 40 a výše a 23 (20,2 %) případů ve věku do 29 let. Roční výskyt nových případů syfilis u HIV pozitivních v poslední době výrazně vzrostl, neboť v období předchozích let 2011–2013 činil postupně 58, 66 a 95 případů. Kapavka byla zaznamenána u 70 mužů, mezi nimiž je 68 mužů majících sex s muži. Průměrný věk je u případů kapavky poněkud nižší než u syfilis, 24 mužů (34,3 %) bylo ve věku do 29 let, 33 (47,1 %) ve věku 30–39 let a 13 (18,6 %) ve věku 40 let a více. Dále bylo zjištěno 17 případů veneric-

Tabulka 1: NOVÉ PŘÍPADY HIV INFEKCE A ONEMOCNĚNÍ AIDS V ČESKÉ REPUBLICE. Údaje za rok 2014.

DŮVOD VYŠETŘENÍ	Celkem vyšetřeno	Nové případy		Způsob přenosu u HIV+								
		HIV+	AIDS	HO	ID	IH	HF	TR	HT	MD	NO	NE
OSOBY VE ZVÝŠENÉM RIZIKU HIV	9334	6	1	0	3	2	0	0	1	0	0	0
Hemofilici	337	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Příjemci krve a krevních přípravků	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Homo/bisexuálové	1557	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Injekční uživatelé drog	858	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Osoby často v zahraničí	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Promiskuitní osoby	2954	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osoby provozující prostituci	2775	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nápravná zařízení	822	4	0	0	3	0	0	0	1	0	0	0
KONTAKTY POZITIVNÍCH PŘÍPADŮ	301	11	0	8	0	0	0	0	2	1	0	0
Homosexuální	59	8	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0
Heterosexuální	23	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Rodinné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jiné	219	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
KLINICKÉ PŘÍPADY	106206	95	20	73	3	2	0	0	15	0	0	2
Dermatovenerologičtí pacienti	9254	32	2	31	0	0	0	0	1	0	0	0
Psychiatři pacienti	1552	3	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Dialyzovaní pacienti	6450	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TBC pacienti	261	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Pacienti s nádorovým onemocněním	4520	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Různé klinické diagnózy	84169	59	17	41	1	1	0	0	14	0	0	2
PREVENTIVNÍ VYŠETŘENÍ	70945	8	0	4	2	1	0	0	1	0	0	0
Zdravotničtí pracovníci	4189	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostatní prevence	38600	6	0	2	2	1	0	0	1	0	0	0
Předoperační vyšetření	28139	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Epidemiologická surveillance	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VYŠETŘENÍ NA VLASTNÍ ŽÁDOST	14133	102	3	77	1	0	0	0	19	0	0	5
Pod jménem	9521	66	1	49	1	0	0	0	14	0	0	2
Anonymní	4612	36	2	28	0	0	0	0	5	0	0	3
VYŠETŘENÍ PRO MEZINÁRODNÍ CERTIFIKÁT	706	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
DÁRCI KRVE, ORGÁNŮ A TKÁNÍ	989082	5	0	2	0	0	0	0	3	0	0	0
Dárci krve	962485	5	0	2	0	0	0	0	3	0	0	0
z toho dárci krve – primodárci	50039	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Dárci orgánů a tkání	26597	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TĚHOTNÉ ŽENY	118367	4	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0
RŮZNÉ MATERIÁLY	511	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CELKEM	1309585	232	24	165	9	5	0	0	45	1	0	7
CIZINCI	6960	12	43	2	2	0	0	0	0	0	0	8

Způsob přenosu:

HO homosexuální / bisexuální

ID injekční uživatelé drog

IH injekční uživatelé drog + homo/bisex.

HF hemofilici

TR příjemci krve a krevních přípravků

HT heterosexuální

MD z matky na dítě

NO nozokomiální

NE nezjištěný / jiný

Tabulka 2: ROZLOŽENÍ NOVÝCH PŘÍPADŮ HIV U OBYVATEL ČR A REZIDENTŮ V ROCE 2014 PODLE ZPŮSOBU PŘENOSU A POHLAVÍ

Způsob přenosu	muži	ženy	Celkem
homosexuální/bisexuální	165 (71,12 %)	0 (0,00 %)	165 (71,12 %)
heterosexuální	28 (12,07 %)	17 (7,33 %)	45 (19,40 %)
injekční užívání drog (IUD)	4 (1,72 %)	5 (2,16 %)	9 (3,88 %)
homosexuální/bisexuální + IUD	5 (2,16 %)	0 (0,00 %)	5 (2,16 %)
z matky na dítě	1 (0,43 %)	0 (0,00 %)	1 (0,43 %)
nezjištěný/neznámý	6 (2,59 %)	1 (0,43 %)	7 (3,02 %)
Celkem	209 (90,09 %)	23 (9,91 %)	232 (100,00 %)

Procenta v tabulce vyjadřují podíl dané kategorie z celkového počtu případů.

kého lymfogranulomu, všechny u mužů majících sex s muži. U 4 mužů jde o reinfekci. Věkové rozložení bylo obdobné jako u kapavky. Varující je, že naprostá většina všech uvedených koinfekcí se týká pacientů, kteří již věděli o své HIV pozitivitě.

V r. 2014 bylo nově diagnostikováno 24 případů onemocnění AIDS. Mezi nimi bylo 18 mužů a 6 žen, resp. 14 občanů ČR a 10 residentů. Zhruba čtvrtina nových případů AIDS (19, tj. 79,2 %) tvoří pacienti, kteří byli diagnostikováni jako HIV pozitivní až v roce 2014 a hned při záchytu u nich byla stanovena diagnóza AIDS. Důvodem vyšetření u naprosté většiny z nich byly klinické příznaky, výjimečně vlastní žádost. U těchto případů pozdního záchytu HIV byla nejvíce zastoupena diagnóza pneumocystové pneumonie (10 případů), dále byly zaznamenány 3 případy kandidózy jícnu či plic a po 2 případech syndromu chátrání a toxoplasmózy mozku. U zbývajících 5 nemocných s nově rozvinutým onemocněním AIDS byla HIV pozitivita zjištěna v rozmezí let 1997–2010 a mezi onemocněními indikujícími AIDS byla dvakrát pneumocystová pneumonie, dále rekurentní pneumonie, toxoplasmóza mozku a atypická mykobakteriíza.

Tabulka 3: NOVÉ PŘÍPADY HIV INFEKCE V ČESKÉ REPUBLICE PODLE REGIONU, ZPŮSOBU PŘENOSU A POHLAVÍ. Údaje za rok 2014 (Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem)

KRAJ / OKRES*	ZPŮSOB PŘENOSU A POHLAVÍ								CELKEM		
	HO	ID	IH	TR	HT	MD	NO	NE	celkem	muži	ženy
Hlavní město Praha	95M	2M 4Ž	1M	0	9M 8Ž	1M	0	3M 1Ž	124	111	13
Středočeský kraj	11M	1Ž	0	0	4M 1Ž	0	0	1M	18	16	2
Benešov	0	0	0	0	1M	0	0	0	1	1	0
Beroun	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Kladno	2M	0	0	0	1M	0	0	0	3	3	0
Kolín	1M	0	0	0	0	0	0	1M	2	2	0
Mělník	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Mladá Boleslav	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Praha-východ	2M	0	0	0	1M 1Ž	0	0	0	4	3	1
Příbram	2M	1Ž	0	0	1M	0	0	0	4	3	1
Jihočeský kraj	4M	0	0	0	1M 2Ž	0	0	0	7	5	2
České Budějovice	2M	0	0	0	1M 1Ž	0	0	0	4	3	1
Jindřichův Hradec	1M	0	0	0	1Ž	0	0	0	2	1	1
Strakonice	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Plzeňský kraj	6M	0	0	0	2M	0	0	0	8	8	0
okres neznámý	0	0	0	0	1M	0	0	0	1	1	0
Klatovy	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Plzeň-město	2M	0	0	0	1M	0	0	0	3	3	0
Plzeň-sever	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Karlovarský kraj	0	1M	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Karlovy Vary	0	1M	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Ústecký kraj	11M	0	0	0	3M 1Ž	0	0	0	15	14	1
Děčín	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Chomutov	4M	0	0	0	1M 1Ž	0	0	0	6	5	1
Litoměřice	0	0	0	0	1M	0	0	0	1	1	0
Most	5M	0	0	0	0	0	0	0	5	5	0
Ústí nad Labem	1M	0	0	0	1M	0	0	0	2	2	0

KRAJ / OKRES*	ZPŮSOB PŘENOSU A POHLAVÍ								CELKEM		
	HO	ID	IH	TR	HT	MD	NO	NE	celkem	muži	ženy
Liberecký kraj	1M	0	0	0	2M 1Ž	0	0	0	4	3	1
Česká Lípa	0	0	0	0	1M	0	0	0	1	1	0
Liberec	1M	0	0	0	1M 1Ž	0	0	0	3	2	1
Královéhradecký kraj	1M	0	1M	0	0	0	0	0	2	2	0
Hradec Králové	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Trutnov	0	0	1M	0	0	0	0	0	1	1	0
Pardubický kraj	4M	0	0	0	1M 1Ž	0	0	0	6	5	1
Pardubice	3M	0	0	0	1Ž	0	0	0	4	3	1
Svitavy	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Ústí nad Orlicí	0	0	0	0	1M	0	0	0	1	1	0
Kraj Vysočina	6M	0	1M	0	1M	0	0	0	8	8	0
Havlíčkův Brod	2M	0	1M	0	0	0	0	0	3	3	0
Třebíč	2M	0	0	0	1M	0	0	0	3	3	0
Žďár nad Sázavou	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Jihomoravský kraj	8M	1M	1M	0	1M 1Ž	0	0	0	12	11	1
Blansko	0	1M	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Brno-město	6M	0	1M	0	1M 1Ž	0	0	0	9	8	1
Vyškov	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Znojmo	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Olomoucký kraj	2M	0	0	0	2M	0	0	0	4	4	0
Olomouc	0	0	0	0	2M	0	0	0	2	2	0
Šumperk	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Zlínský kraj	0	0	0	0	1M 1Ž	0	0	0	2	1	1
Vsetín	0	0	0	0	1M	0	0	0	1	1	0
Zlín	0	0	0	0	1Ž	0	0	0	1	0	1
Moravskoslezský kraj	16M	0	1M	0	1M 1Ž	0	0	2M	21	20	1
Bruntál	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Frýdek-Místek	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Karviná	1M	0	0	0	1Ž	0	0	0	2	1	1
Nový Jičín	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Opava	3M	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0
Ostrava-město	7M	0	1M	0	1M	0	0	2M	11	11	0
CELKEM	165M	4M 5Ž	5M	0	28M 17Ž	1M	0	6M 1Ž	232	209	23

VYSVĚTLIVKY: Pohlaví: M – muž, Ž – žena. Způsob přenosu: HO – homosexuální/bisexuální; ID – injekční uživatelé drog; IH – injekční uživatelé drog + homo/bisex.; TR – příjemci krve a krevních přípravků; HT – heterosexuální; MD – z matky na dítě; NO – nozokomiální; NE – nezjištěný/jiný. Kraj/okres: obvyklé bydliště (trvale či přechodné) v době prvního záchytu HIV/AIDS. * Uváděny jsou jen okresy, v nichž byly v roce 2014 identifikovány nové případy HIV.

Graf 2 charakterizuje zastoupení stadií infekce v době první diagnózy HIV v posledních letech. V roce 2014 bylo zachyceno ve stadiu AIDS 19 případů (8,2 %) a ve stadiu symptomatickém non-AIDS 13 (5,6 %). Tyto dvě skupiny (stadia C a B podle klasifikace CDC) tvoří dohromady 13,8 % a představují případy HIV, jež jsou zjištěny jednoznačně pozdě. Většina případů infekce HIV byla diagnostikována v asymptomatickém stadiu (166 osob; tj. 71,5 %) a 34 osob (14,7 %) zachytily testy krátce po nákaze ve stadiu akutní infekce.

Graf 3 klasifikuje pacienty do kategorií podle počtu CD4+ T-lymfocytů v mm³ krve v době zjištění HIV pozitivivity a je určitým doplňkem k předchozímu grafu. Podle metodiky Evropského centra pro prevenci a kontrolu ne-

mocí (ECDC) jsou pacienti s počty CD4 buněk pod 350 považováni za pozdě diagnostikovaní. V roce 2014 tvořili takoví pacienti mezi novými případy téměř třetinu. Do tohoto hodnocení jsou zahrnuti pouze pacienti, u nichž je údaj k dispozici. Chybějící údaje se týkají hlavně nemocných, kteří se nedostavili do žádného z klinických pracovišť (AIDS center).

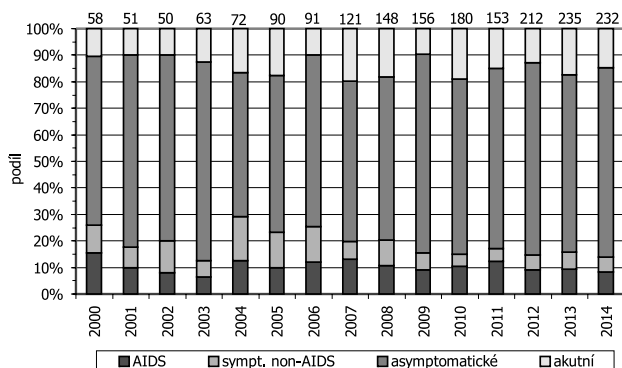
V roce 2014 zemřelo ve stadiu AIDS 14 nemocných (11 mužů, 3 ženy) ve věkovém rozmezí 20–69 let a v průměrném věku 42,1 roku. U jednoho z nich nebyl AIDS bezprostřední příčinou úmrtí. Další 5 HIV pozitivních mužů ve věku 31–57 let (průměr 39,5 roku) zemřelo z jiné příčiny (sebepoškození, poranění).

Počty úmrtí jsou nízké v porovnání s počty nových pří-

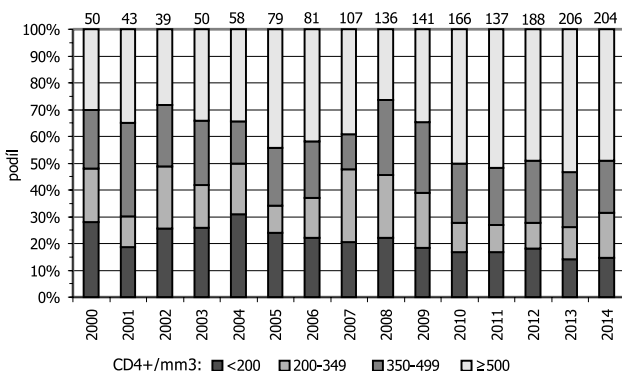
Tabulka 4: NOVÉ PŘÍPADY HIV INFEKCE V ČESKÉ REPUBLICE PODLE REGIONU. Údaje za rok 2014 (Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem)

kraj	abs. počet	rel. na 1 mil. obyvatel
Hlavní město Praha	124	99,1
Středočeský kraj	18	13,7
Jihočeský kraj	7	11,0
Plzeňský kraj	8	13,9
Karlovarský kraj	1	3,3
Ústecký kraj	15	18,2
Liberecký kraj	4	9,1
Královéhradecký kraj	2	3,6
Pardubický kraj	6	11,6
Kraj Vysočina	8	15,7
Jihomoravský kraj	12	10,3
Olomoucký kraj	4	6,3
Zlínský kraj	2	3,4
Moravskoslezský kraj	21	17,2
CELKEM ČR	232	22,1

Graf 2: NOVÉ PŘÍPADY HIV V ČR PODLE STADIA V DOBĚ ZÁCHYTU (Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem) Relativní zastoupení v období 1. 1. 2000 – 31. 12. 2014

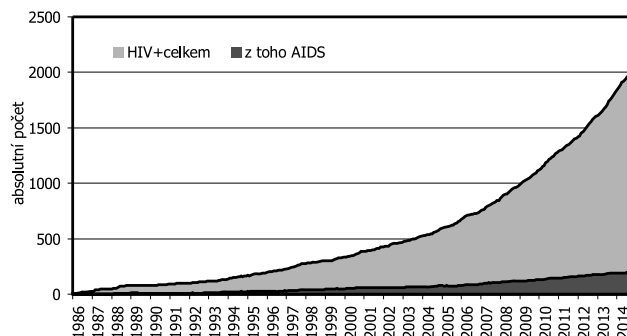
Graf 3: ROZDĚLENÍ HIV+ PŘÍPADŮ PODLE POČTU CD4+/mm³ T-LYMFOCYTŮ V DOBĚ DIAGNÓZY HIV (Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem, u nichž je hodnota k dispozici) Údaje za období 1. 1. 2000 – 31. 12. 2014

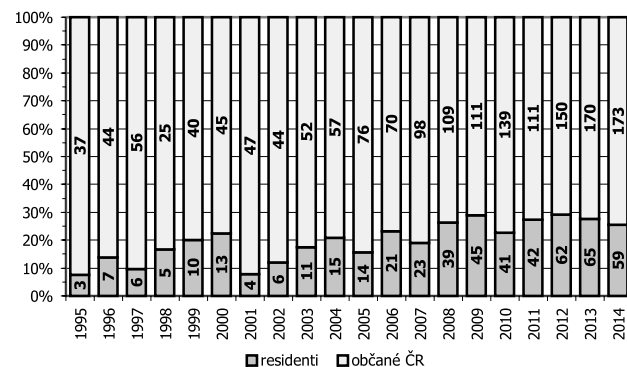
padů. Počet osob žijících s HIV v České republice proto vzrostl v průběhu roku na 2031, z toho je 200 žijících nemocných s AIDS (graf 4). Určitá část pacientů pobývá v cizině a není v ČR sledována stejně jako pacienti, kteří nedocházejí do AIDS center. O stavu těchto pacientů nejsou k dispozici aktuální informace.

Kumulativně bylo v ČR za celé dosavadní období sledování 1. 10. 1985 – 31. 12. 2014 registrováno 2354 případů HIV/AIDS. Z nich je 500 (21,2 %) rezidentů, kteří nejčastěji pocházejí z Ukrajiny (118 osob, tj. 23,6 % všech rezidentů), Slovenska (111, tj. 22,2 %), Vietnamu (47), Polska (30) a Ruska (29). V posledních 5 letech je zastoupení rezidentů vyšší než dříve (graf 5), dosahuje 26,6 % a mezi 269 rezidenty diagnostikovanými v tomto období dominují Slováci (77) před Ukrajinci (54). Věkové rozložení při diagnóze HIV je uvedeno v tabulce 5.

Graf 4: OSOBY ŽIJÍCÍ S HIV/AIDS V ČR (Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem) Měsíční údaje ke dni 31. 12. 2014

Graf 5: NOVÉ PŘÍPADY HIV V ČR PODLE ZEMĚ PŮVODU (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem) Relativní zastoupení v období 1. 1. 1995 – 31. 12. 2014

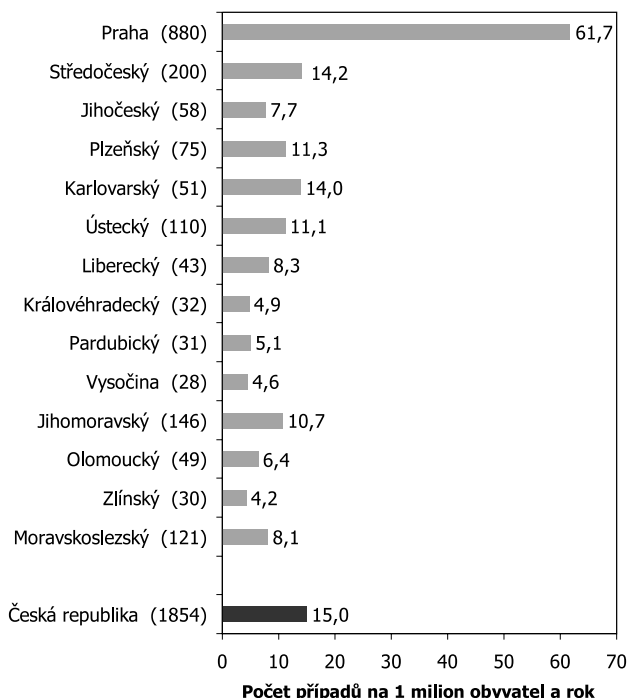

Relativní výskyt případů v jednotlivých krajích v období let 2011–2014 v přepočtu na milion obyvatel a jeden rok charakterizuje graf 6. Případy jsou zařazovány do krajů podle obvyklého místa bydliště v době první diagnózy HIV, zařazení tudíž nemusí korespondovat s aktuálním bydlištěm (mnozí využívají trvalé i přechodné bydliště). Nejvíce případů se jednoznačně koncentruje v Praze. Z pohledu relativních údajů je vyšší výskyt dále patrný v Karlovarském kraji a krajích v okolí největších měst, tedy Středočeském, Plzeňském, Jihomoravském a Ústeckém. Nejméně přípa-

Tabulka 5: HIV POZITIVNÍ PŘÍPADY V ČR PODLE POHLAVÍ A VĚKU
(Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem). Kumulativní údaje ke dni 31. 12. 2014.

Věková skupina	Věk při první diagnóze HIV+			Věk při první diagnóze AIDS			Současný věk osob žijících s HIV/AIDS			Věk HIV+ osob při úmrtí (všechna stadia)		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
0-4	4	3	7	0	0	0	1	0	1	0	0	0
5-9	3	1	4	0	0	0	1	1	2	1	0	1
10-14	6	0	6	0	0	0	1	0	1	0	0	0
15-19	48	28	76	3	1	4	4	2	6	1	0	1
20-24	275	94	369	15	5	20	60	11	71	12	2	14
25-29	416	85	501	51	15	66	201	32	233	27	4	31
30-34	419	75	494	72	20	92	255	77	332	49	17	66
35-39	344	36	380	72	8	80	408	82	490	49	9	58
40-44	194	26	220	39	9	48	300	61	361	35	5	40
45-49	133	11	144	41	8	49	196	24	220	31	6	37
50-54	64	11	75	23	3	26	119	21	140	26	2	28
55-59	38	6	44	16	4	20	68	5	73	13	3	16
60+	29	5	34	16	7	23	90	11	101	25	6	31
Celkem	1973	381	2354	348	80	428	1704	327	2031	269	54	323

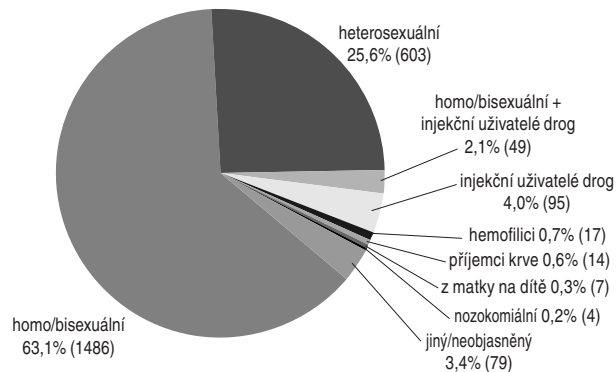
Graf 6: ROZDĚLENÍ HIV POZITIVNÍCH PŘÍPADŮ V ČR
PODLE KRAJE BYDLIŠTĚ V DOBĚ PRVNÍ DIAGNÓZY HIV
(Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem)
Kumulativní údaje za období 2001 – 2014

dů vzhledem k počtu obyvatel vykazují kraje Zlínský, Vysočina, Královéhradecký a Pardubický.

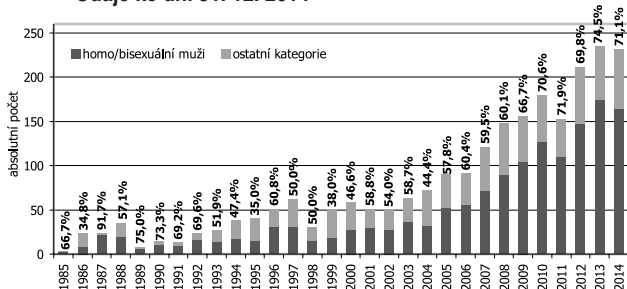
Nejčastějším způsobem přenosu HIV/AIDS je v ČR dlouhodobě sexuální styk (graf 7). Výrazně převažuje homosexuální/bisexuální styk, který byl zaznamenán kumulativně u 63,1 % HIV infekcí zjištěných v ČR a u dalších 2,1 %

Graf 7: ROZDĚLENÍ HIV POZITIVNÍCH PŘÍPADŮ V ČR
PODLE ZPŮSOBU PŘENOSU
(Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem)
Kumulativní údaje ke dni 31. 12. 2014

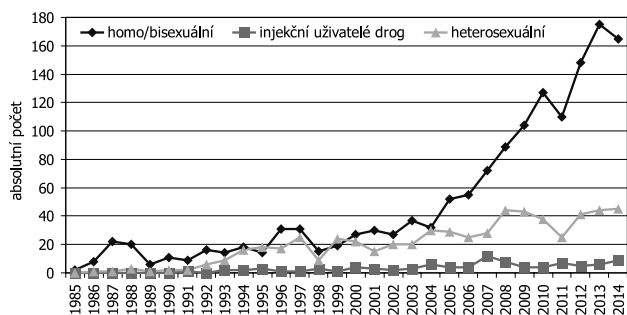

v kombinaci s injekčním užíváním drog, heterosexuální styk tvoří 25,6 % případů. V posledních letech se podíl infekcí přenesených homo/bisexuálním stykem zvyšuje, jak ukazuje graf 8. Například za posledních 5 let tvoří homo/bisexuální přenos 71,6 % případů, resp. 73,8 % (bereme-li v úvahu i kategorii homo/bisexuálních mužů užívajících injekčně drogy). Trendy ve vývoji absolutních počtů zachycených případů pro tři hlavní způsoby přenosu zobrazuje graf 9, úplné údaje jsou v tabulce 6. Od roku 2000 lze sledovat postupný nárůst počtu případů mezi muži majícími sex s muži, který se výrazně zrychlil od roku 2005. Počet heterosexuálních případů od roku 2000 rovněž vzrostl, ale po roce 2008 spíše stagnuje a kolísá. V důsledku toho klesá relativní zastoupení heterosexuálních přenosů. Zastoupení mužů a žen v jednotlivých letech popisuje tabulka 7.

**Graf 8: HIV POZITIVNÍ PODLE ZPŮSOBU PŘENOSU
PODÍL HOMO/BISEXUÁLNÍHO PŘENOSU
V JEDNOTLIVÝCH LETECH
(Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem)
Údaje ke dni 31. 12. 2014**

**Graf 9: VYBRANÉ KATEGORIE PŘENOSU HIV V ČR
PODLE ROKU DIAGNÓZY
(Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem)
Absolutní údaje ke dni 31. 12. 2014**

V celém průběhu sledování bylo diagnostikováno onemocnění AIDS u 428 (18,2 %) osob (348 mužů a 80 žen), z nichž více než polovina již zemřela (228 nemocných, tj. 53,3 %; 185 mužů, 43 žen). Další celkově 95 HIV pozitivních osob (84 mužů a 11 žen) zemřelo z jiné příčiny ve stádiu asymptomatickém či symptomatickém non-AIDS. V roce 2014 se podařilo dohledat údaje o několika starších úmrtích. Věkové rozložení při diagnóze AIDS, při úmrtí a rozložení žijících osob s HIV/AIDS uvádí **tabulka 5**. Průměrný věk žijících pacientů je 40,0 roku s rozpětím 0-77 let. Průměrná doba od diagnózy HIV do současnosti je u nich 6,9 roku s maximem 28 let.

Vývoj v počtech nových případů AIDS vykazuje dva vrcholy. První je v letech 1996–1997, tedy v době kolem zavedení kombinované antiretrovirové terapie (cART), která nepochybně přispěla k redukci případů v následujících letech. Druhý vrchol představuje posledních osm let, v nichž se počty nových případů AIDS pohybují v rozmezí 23-30. V roce 2014 bylo zjištěno 24 nových případů AIDS (**tabulka 7**). Ženy představují v posledních letech mezi případy AIDS zhruba pětinu až třetinu. **Graf 10** ukazuje, že v posledních letech pouze menší část nových případů AIDS vzniká u dlouhodobě sledovaných HIV pozitivních. Většina případů (v posledních letech kolem čtyř pětina) je zjištěna u pacientů, kteří byli ve stadiu AIDS již v okamžiku zjištění HIV positivity a kteří tudíž byli zachyceni pozdě.

Z pohledu důvodu provedeného vyšetření HIV protilátek tvoří dlouhodobě velkou část provedených testů povin-

**Tabulka 6: ROZDĚLENÍ HIV POZITIVNÍCH PŘÍPADŮ
PODLE ZPŮSOBU PŘENOSU
(Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem)
Roční údaje ke dni 31. 12. 2014**

Rok	HIV+ celkem									Celk.
	HO	ID	IH	HT	HF	TR	MD	NO	NE	
1985	2	0	0	0	1	0	0	0	0	3
1986	8	0	0	1	13	0	0	0	1	23
1987	22	0	0	1	1	0	0	0	0	24
1988	20	0	0	3	1	11	0	0	0	35
1989	6	0	0	1	0	1	0	0	0	8
1990	11	0	0	2	0	2	0	0	0	15
1991	9	1	0	2	0	0	0	0	1	13
1992	16	0	0	6	0	0	0	0	1	23
1993	14	2	0	9	0	0	0	0	2	27
1994	18	2	0	16	1	0	0	0	1	38
1995	14	3	1	18	0	0	0	0	4	40
1996	31	1	0	17	0	0	0	0	2	51
1997	31	1	2	25	0	0	1	0	2	62
1998	15	3	2	9	0	0	0	1	0	30
1999	19	1	1	24	0	0	1	1	3	50
2000	27	4	0	22	0	0	1	0	4	58
2001	30	3	2	15	0	0	0	0	1	51
2002	27	2	1	20	0	0	0	0	0	50
2003	37	3	1	20	0	0	1	0	1	63
2004	32	6	2	30	0	0	0	0	2	72
2005	52	4	1	29	0	0	0	0	4	90
2006	55	4	2	25	0	0	0	0	5	91
2007	72	12	5	28	0	0	0	0	4	121
2008	89	8	4	44	0	0	0	0	3	148
2009	104	4	3	43	0	0	0	0	2	156
2010	127	4	3	38	0	0	0	0	8	180
2011	110	7	5	25	0	0	0	1	5	153
2012	148	5	5	41	0	0	2	1	10	212
2013	175	6	4	44	0	0	0	0	6	235
2014	165	9	5	45	0	0	1	0	7	232
Celk.	1486	95	49	603	17	14	7	4	79	2354

Způsob přenosu:

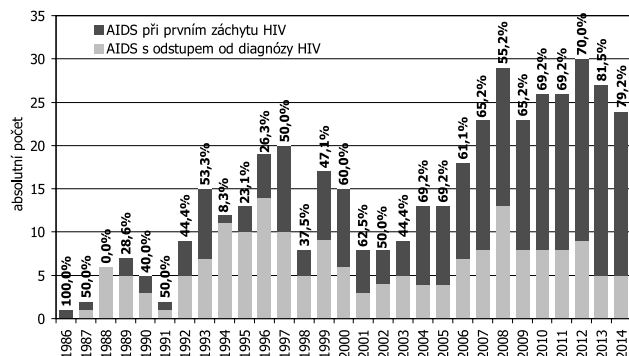
- HO homosexuální / bisexuální
- ID injekční uživatelé drog
- IH injekční uživatelé drog + homo/bisex.
- HF hemofilici
- TR příjemci krve a krevních přípravků
- HT heterosexuální
- MD z matky na dítě
- NO nozokomiální
- NE nezjištěný / jiný

né testování krevních vzorků dárců krve a plasmy. V roce 2014 bylo celkem provedeno přibližně 990 tisíc testů u dárců krve a plasmy (**tabulka 1**), z toho asi 535 tisíc před plasmazerézou. Celkově představují odběry na odděleních transfuzní služby a v plazmaferetických centrech 75,5 % všech provedených testů na přítomnost HIV protilátek, a bylo při

Tabulka 7: POČTY NOVÝCH PŘÍPADŮ HIV A AIDS V ČR V JEDNOTLIVÝCH LETECH PODLE POHLAVÍ (Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem) Roční údaje ke dni 31. 12. 2014

Rok	HIV+			AIDS		
	muži	ženy	celk.	muži	ženy	celk.
1985	3	0	3	0	0	0
1986	22	1	23	0	1	1
1987	23	1	24	2	0	2
1988	33	2	35	6	0	6
1989	6	2	8	7	0	7
1990	14	1	15	5	0	5
1991	12	1	13	2	0	2
1992	19	4	23	9	0	9
1993	18	9	27	11	4	15
1994	30	8	38	10	2	12
1995	26	14	40	13	0	13
1996	41	10	51	18	1	19
1997	48	14	62	18	2	20
1998	23	7	30	7	1	8
1999	34	16	50	15	2	17
2000	44	14	58	13	2	15
2001	41	10	51	6	2	8
2002	39	11	50	7	1	8
2003	49	14	63	8	1	9
2004	55	17	72	11	2	13
2005	70	20	90	8	5	13
2006	71	20	91	13	5	18
2007	97	24	121	18	5	23
2008	121	27	148	22	7	29
2009	130	26	156	17	6	23
2010	159	21	180	20	6	26
2011	140	13	153	18	8	26
2012	185	27	212	24	6	30
2013	211	24	235	22	5	27
2014	209	23	232	18	6	24
Celkem	1973	381	2354	348	80	428

Graf 10: STADIUM AIDS – PODÍL POZDĚ ZACHYCENÝCH PŘÍPADŮ (Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem) Údaje za období 1. 1. 1986 – 31. 12. 2014

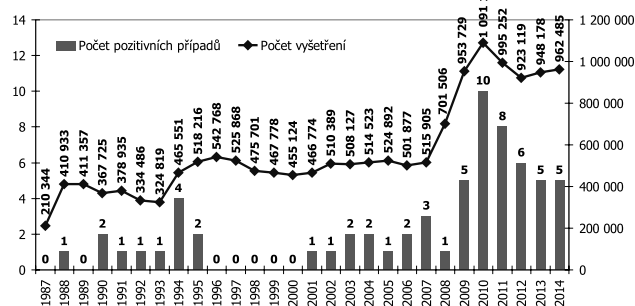

nich zjištěno 5 HIV pozitivních dárců ve věku 19–47 let (z toho 1 primodárce). U 2 mužů a 1 ženy došlo k heterosexuálnímu přenosu HIV infekce, u dalších 2 mužů k homosexuálnímu. Jeden dárce byl zjištěn při odběru plné krve a čtyři při odběru plasmaferézou. Krev v minulosti darovali čtyři další nově diagnostikovaní HIV pozitivní, ale ti byli zachyceni při vyšetření na vlastní žádost, nikoli při dárcovství. Kumulativně bylo při darování krve nebo plazmy odhaleno 64 HIV pozitivních osob (**graf 11**). Další 2 % vyšetření se týkají dárců orgánů, při nich nebyl zachycen žádný pozitivní.

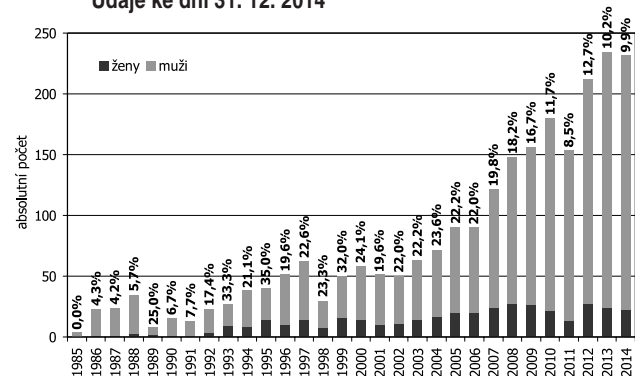
Z celkového kumulativního počtu 2354 HIV pozitivních bylo 381 žen, což činí 16,2 %. Od roku 2005 je ročně diagnostikováno zpravidla 20–27 žen. Přes poměrně velké meziroční výkyvy lze říci, že počty žen nevykazují v poslední době rostoucí ani klesající trend. Ovšem v důsledku nárůstu případů u mužů, zejména homosexuálních, od roku 2000 výrazně kleslo relativní zastoupení žen mezi novými případy HIV, jak dokumentuje **graf 12**.

Screening gravidních žen v roce 2014 nově zachytil 4 pozitivní ženy na základě téměř 118 000 provedených testů (9,0 % všech provedených testů) (**graf 13**). V roce 2014 se HIV pozitivním matkám narodilo 11 dětí. Čtyři matky jsou rezidentky z Ukrajiny a Vietnamu. Sedm matek v době otěhotnění vědělo o své HIV pozitivitě. Jedno z narozených dětí je HIV pozitivní. K přenosu došlo proto, že matka nedodržela doporučení lékaře, v průběhu těhotenství přeru-

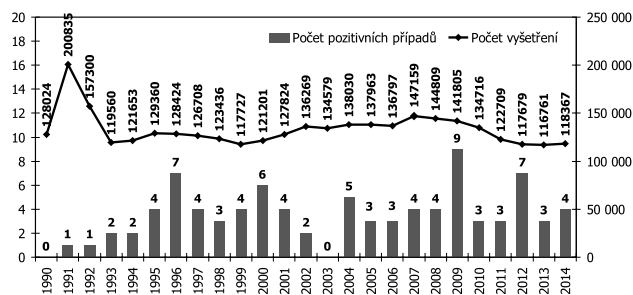
Graf 11: TESTOVÁNÍ KREVNÍCH VZORKŮ V TRANSFUZNÍ SLUŽBĚ V JEDNOTLIVÝCH LETECH (Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem) Absolutní údaje 1. 7. 1987 – 31. 12. 2014

Graf 12: HIV+ PODLE POHLAVÍ V ČR PODÍL HIV+ ŽEN V JEDNOTLIVÝCH LETECH (Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem) Údaje ke dni 31. 12. 2014

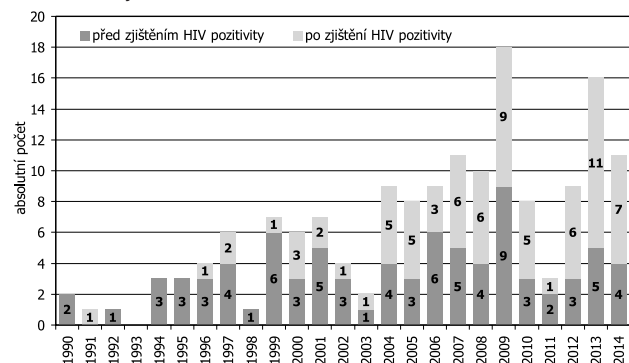
Graf 13: RUTINNÍ TESTOVÁNÍ HIV U GRAVIDNÍCH ŽEN V JEDNOTLIVÝCH LETECH (Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem) Absolutní údaje za období 1. 1. 1990 – 31. 12. 2014

šila léčbu HIV a porodila doma, nikoliv císařským řezem ve specializovaném zdravotnickém zařízení. Dítě se nakazilo přesto, že byla u něho po narození zahájena preventivní léčba. Žádný další novorozenec nevykazuje známky infekce HIV, avšak konečné rozhodnutí o HIV negativitě bude možno učinit, až se děti dostaví na kontrolu ve věku 18 měsíců.

Celkově byly ke konci roku 2014 známy údaje o 204 těhotenstvích 153 HIV pozitivních žen, z nichž 156 skončilo porodem, 44 umělým či spontánním potratem a čtyři v té době probíhala. Přitom 41 žen bylo těhotných dvakrát či třikrát. Z grafu 13 je patrné, že prostřednictvím rutinního testování gravidních žen byla zjištěna HIV pozitivita 88 žen. Další 13 žen bylo poprvé diagnostikováno rovněž v době těhotenství, ale při testu indikovaném z jiného důvodu než gravidita. Zbývajících 103 těhotenství bylo zaznamenáno u žen, které již v době otěhotnění věděly o své HIV pozitivitě. Z uvedených těhotenství se narodilo 159 dětí (3x dvojčata), z nich 76 ženám, jež o své HIV pozitivitě dlouhodobě věděly (graf 14). Mezi narozenými dětmi jsou 4 pozitivní, 103 negativní, u 35 nebyl HIV status dosud uzavřen (konečné rozhodnutí o jejich HIV negativitě je možno učinit až ve věku 18 měsíců na základě úplného vymizení anti-HIV protilátek) a u 17 není známý, protože děti přestaly docházet na kontroly. Další 3 evidované HIV pozitivní děti se narodily dlouho před zjištěním HIV positivity matky z těhotenství, která proběhla mimo ČR, a byly v ČR diagnostikovány ve věku 4–6 let.

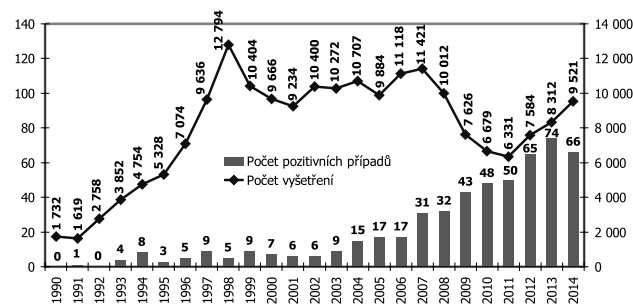
Graf 14: POČTY DĚTÍ NAROZENÝCH HIV POZITIVNÍM ŽENÁM V ČR PODLE DOBY TĚHOTENSTVÍ (Občanky ČR a cizinky s dlouhodobým pobytem) Údaje za období 1. 1. 1990 – 31. 12. 2014

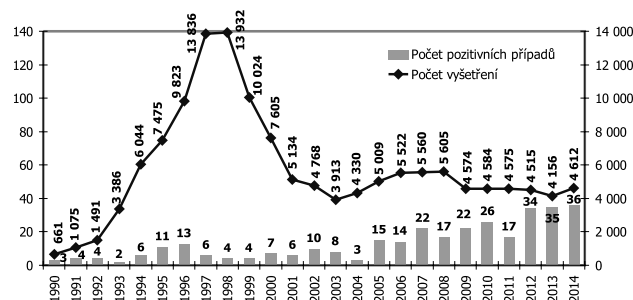
Z důvodu klinických příznaků bylo indikováno přibližně 106 000 vyšetření (8,1 % všech vyšetření), při nichž bylo zjištěno 95 nových případů HIV infekce (40,9 % všech nových případů). Přitom 32 z těchto případů bylo vyšetřeno v souvislosti s diagnózou pohlavně přenosné nemoci (hlavně syfilis). Další důležité okruhy vyšetření představují preventivní vyšetření včetně předoperačních vyšetření a autotransfuzí (8 pozitivních z 71 000 vyšetření), kontakty pozitivních případů (11 pozitivních ze 301 vyšetření), osoby ve zvýšeném riziku HIV (6 pozitivních z 9 334 vyšetření).

Kromě klinických příčin je HIV pozitivita často zjištěna na základě vyšetření HIV provedených na vlastní žádost klienta. V roce 2014 byly celkově na základě 14 133 vyšetření na vlastní žádost zachyceny 102 HIV pozitivní osoby (což představuje 44,0 % všech nových případů v tomto roce). Počty případů zjištěných při neanonymním vyšetření na vlastní žádost v posledních letech rychle rostou a dosáhly úrovně 66 HIV pozitivních osob z 9521 vyšetření (graf 15), z toho 49 s homosexuální orientací a 14 s heterosexuální, 1 injekční uživatel drog a 2 muži s neznámým způsobem přenosu. Mezi 4612 osobami vyšetřenými anonymně bylo diagnostikováno 36 HIV pozitivních případů (graf 16), z nich je 28 mužů majících sex s muži a 4 muži a 1 žena s heterosexuálním přenosem. Tři pacienti při vyšetření na vlastní žádost uvedli, že se k vyšetření rozhodli na základě reaktivního výsledku domácího samovyšetření rychlostem. K vyšetřením na vlastní žádost lze přiřadit i 706 vyšetření pro mezinárodní certifikát, při nichž byl identifikován jeden případ positivity

Graf 15: POČET VYŠETŘENÍ POD JMÉNEM NA VLASTNÍ ŽÁDOST V JEDNOTLIVÝCH LETECH (Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem) Absolutní údaje ke dni 31. 12. 2014

Graf 16: POČET ANONYMNÍCH VYŠETŘENÍ NA VLASTNÍ ŽÁDOST V JEDNOTLIVÝCH LETECH (Občané ČR a cizinci s trvalým pobytem) Absolutní údaje ke dni 31. 12. 2014

HIV. Vyšetření pro klinickou diagnózu, na vlastní žádost a z preventivních důvodů tvoří necelých 15 % všech provedených vyšetření.

Nezanedbatelná část nových případů HIV infekce je zjištěna u osob, které byly na HIV testovány opakovaně. Například z 232 jedinců s HIV pozitivitou zjištěnou v roce 2014, bylo 60 v minulosti 1–9 krát testováno na přítomnost anti-HIV protilátek s negativním výsledkem. Přitom 13 z nich mělo poslední negativní test až v roce 2014 a 17 v roce 2013.

Všechny dosud uvedené údaje se týkají občanů ČR a rezidentů. Kromě nich jsou v ČR každoročně zachyceni i HIV pozitivní cizinci s krátkodobým pobytem, v posledních letech zhruba kolem 15 ročně. Za celé období sledování bylo v ČR diagnostikováno 391 pozitivních cizinců s krátkodobým pobytem, mezi nimiž převažují občané z východní Evropy (129), subsaharské Afriky (106) a střední a západní Evropy (100). V roce 2014 bylo na základě 6960 vyšetření identifikováno 12 HIV pozitivních cizinců (**graf 17**). Mezi nimi byli občané Spojeného království (3), Francie (2), Itálie (2), Ruska (2), Slovenska (2) a Číny (1). V období let 2001–2014 dominují mezi zachycenými cizinci Ukrajinci (65 osob), s odstupem následují Rusové (23), Slováci (18) a Vietnamci (15).

Údaje o výskytu a šíření HIV/AIDS v České republice jsou průběžně aktualizovány a doplňovány v souvislosti s dohledáváním chybějících informací. Jsou zveřejňovány

na stránkách Státního zdravotního ústavu v Praze (<http://www.szu.cz/tema/prevence/rocni-zpravy-o-vyskytu-a-sireni-hiv-aids-v-cr>). Celosvětové údaje jsou k dispozici na stránkách WHO (<http://www.who.int/hiv/data/>), případně UNAIDS (<http://aidsinfo.unaids.org/>, resp. http://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/01_Epi_slides_2014July.pdf). Zprávy o surveillanci HIV/AIDS v Evropě lze nalézt na stránkách ECDC (<http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/aids/surveillance-reports/Pages/surveillance-reports.aspx>).

ZÁVĚR

Od roku 2002 došlo v ČR k dlouhodobému výraznému nárůstu výskytu infekce HIV. Počet nových případů v roce 2014 zůstal zhruba na úrovni předchozího roku. Hlavním zdrojem infekce je přenos mezi muži majícími sex s muži. Jeho podíl mezi novými případy se v posledních letech včetně roku 2014 pohybuje na úrovni 70–75 %, což je výrazně více než dříve. Zastoupení heterosexuálního přenosu kolísá v posledních letech mírně pod úrovní 20 %. I když ČR zůstává zemí s relativně nízkým výskytem HIV/AIDS v rámci světa i Evropy, více než 2 nové případy na 100 000 obyvatel ročně jsou varující a dosavadní trend vývoje je nepříznivý.

PODĚKOVÁNÍ

Autoři děkují pracovníkům všech 7 AIDS center a spolupracujícím nevládních organizací a spolupracovníkům z NRL pro HIV/AIDS, bez jejichž příspěvku a podkladů by tato zpráva nemohla vzniknout.

*RNDr. Marek Malý, CSc.
Oddělení biostatistiky
SZÚ*

*RNDr. Vratislav Němeček, CSc.
MUDr. Hana Zákoucká
Oddělení sexuálně přenosných infekcí
NRL pro HIV/AIDS
SZÚ - CEM*

Graf 17: POČET VYŠETŘENÍ A POČET HIV+ CIZINCŮ V ČR V JEDNOTLIVÝCH LETECH
Absolutní údaje ke dni 31. 12. 2014

